

R O M Â N I A
TRIBUNALUL GORJ
SECȚIA I CIVILĂ
ÎNCHEIERE

Şedință publică din 22 noiembrie 2018

Instanța constituită din:

Președinte:

Judecător:

Grefier:

Pe rol se află judecarea apelurilor declarate de apelanții reclamanți și de apelantul părât, împotriva sentinței civile nr. din pronunțate de în dosarul nr., în contradictoriu cu intimatul părât

La apelul nominal făcut în ședință publică a răspuns apelantul reclamant, personal și asistat de avocat, lipsă fiind apelantele reclamante, reprezentate de avocat, apelantul părât reprezentat de avocat și intimatul părât

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință care învederează instanței că la data de 15.11.2018, apelantul părât, prin apărător ales, avocat, a depus la dosar cererea privind sesizarea Înaltei Curți de Casătie și Justiție, iar la data de 20.11.2018, apelanții reclamanți, prin apărător ales, avocat, au depus la dosar răspuns la cererea anterior menționată.

Avocat pentru apelanții reclamanți depune la dosar împuternicirea avocațială nr. din 02.11.2018, la care se află atașată chitanță nr. din 02.11.2018, reprezentând onorariu avocat.

Apărătorii aleși ai părților arată că au observat atât cererea privind sesizarea Înaltei Curți de Casătie și Justiție, cât și răspunsul formulat la aceasta.

Tribunalul acordă cuvântul asupra acestei cereri.

Avocat pentru apelantul părât solicită admiterea cererii privind sesizarea Înaltei Curți de Casătie și Justiție, formulate în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă referitoare la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. III alin. 2^a din Legea nr. 169/1997, partea care se referă la cerințele concrete în care poate fi solicitat și obținut prețul actualizat al unui teren vândut în baza unui titlu de proprietate emis în procedura Legii nr. 18/1991, constatat ulterior nul. Dorește a fi lămurite două aspecte: ce înseamnă sintagma "vânzări successive" efectuate în baza unui titlu constatat ulterior nul și ce înseamnă "preț actualizat de restituit", preț actualizat în funcție de indicele de inflație, prețul contractului actualizat sau prețul terenului de piață actualizat la data efectuării solicitării. Apreciază că aceste chestiuni au o înrăurire directă asupra speței de față, când se invocă, ca temei de drept pentru a promova acțiunea de față, art. III alin. 2^a din Legea nr. 169/1997, și nu alt temei de drept. Solicită admiterea cererii, arătând că sunt îndeplinite condițiile art. 519 din Codul de procedură civilă și înaintarea sesizării către Înalta Curte de Casătie și Justiție în vederea pronunțării unei decizii asupra problemei de drept pe care a dezvoltat-o anterior.

Avocat pentru apelanții reclamanți solicită respingerea cererii, ca neîntemeiată, arătând că nu se impune sesizarea Înaltei Curți de Casătie și Justiție pentru lămurirea unor asemenea chestiuni de drept. Cu privire la primul aspect invocat, arată, în esență, că sintagma "vânzări successive" trebuie interpretată nu numai din punct de vedere literar, ci și al logicii juridice și al sistemului de argumentare. Menționează că

legiuitorul s-a referit la înstrăinări succesive (vânzări successe, acte de donație successe sau alte acte de înstrăinare), din interpretarea textului înțelegându-se că oricâte înstrăinări ar fi, una singură sau successe, cel care este dator să plătească prețul actualizat al terenului, este cel care a vândut terenul în baza unui titlu nul. În ceea ce privește cel de-al doilea aspect, respectiv prețul actualizat, arată că a depus și practică judiciară în acest sens și nu trebuie avut în vedere nici indicele de inflație și nici valoarea de piață. Precizează că asupra acestui aspect s-a pronunțat atât Curtea Constituțională, cât și Înalta Curte de Casație și Justiție și trebuie avut în vedere prețul în raport de valoarea bunului când se dispune plata acestui preț, deci, în prezent. Mai arată că, a admite cele susținute de apelantul părăt, în sensul că se solicită un preț de lei pentru terenul de situat în intravilan, într-o zonă agroindustrială, ar echivala ca acest teren să nu aibă o valoare însemnată și s-ar produce un dezechilibru semnificativ între valoarea bunului și prețul pe care apelantul părăt pretinde a i se cuveni.

În replică, avocat pentru apelantul părăt arată că problema se pune în mod strict, din ceea ce rezultă din redarea textului, acesta vorbind de înstrăinări care pot să fie vânzări, donații etc., dar nu vorbește de înstrăinare, aspect ce trebuie lămurit. În ceea ce privește temeiul de drept invocat, arată că prin cererea de apel s-a susținut că art. III alin. 2⁴ din Legea nr. 169/1997 presupune verificări din partea instanței sub aspectul dacă persoana care a înstrăinat sau persoana căreia i se opune acțiunea în instanță a fost la momentul tranzacției și/sau ulterior de bună sau rea - credință, apreciind că intenția legiuitorului a fost aceea de a limita vânzările successe efectuate cu rea - credință pentru ca terenul să intre în circuitul civil și, în felul acesta, proprietarii deposedați să nu mai poată obține în instanță despăgubiri. De asemenea, arată că temeiul general pentru a promova o astfel de acțiune este principiul îmbogățirii fără justă cauză, verificările din punct de vedere probatoriu făcându-se în alt mod. Mai arată că, dacă se are în vedere cele susținute, instanța trebuie să verifice, când aplică acest text de lege, respectiv art. III alin. 2⁴ din Legea nr. 169/1997, dacă există sau nu bună credință.

Avocat pentru apelanții reclamanți arată că a cumpărat terenul de la și, presupunând că ar fi vândut terenul unui terț, terțul mai departe etc., oricâte vânzări ar fi fost efectuate, poate fi solicitat prețul numai de la cel care a vândut, respectiv de la, care a vândut terenul în baza titlului constatat nul.

Avocat pentru apelantul părăt arată că în speță de față nu a vândut mai departe, fiind un singur cumpărător.

Avocat pentru apelanții reclamanți arată că, indiferent dacă este vorba de o singură înstrăinare sau mai multe, acțiunea poate fi îndreptată numai împotriva persoanei care a vândut în baza unui titlu constatat nul.

Tribunalul rămâne în pronunțare asupra cererii privind sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, formulată de apelantul părăt, prin apărător ales, avocat

TRIBUNALUL

Asupra cererii de față:

Prin sentința civilă nr. din pronunțată de în dosarul nr., a fost admisă în parte cererea formulată de reclamanții, în contradictoriu cu părății și Au fost obligați părății în solidar la plata către reclamanți a sumei de lei, cu titlu de despăgubiri civile și a sumei de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

Pentru a se pronunța astfel, instanța a reținut următoarele:

În favoarea reclamanților, în calitate de moștenitori legali ai autorului, s-a emis titlul de proprietate nr. prin care li s-a reconstituit dreptul de proprietate pentru suprafața de ha, teren situat pe raza comunei

Titlul de proprietate mai – sus menționat a fost eliberat în baza sentinței civile nr. pronunțată de în dosarul nr., rămasă definitivă prin decizia nr. a, prin care s-a admis în parte acțiunea civilă

ulterior precizată formulată de reclamanții , în contradictoriu cu părății , , în calitate de președinte al , , , , și , s-a constatat nulitatea absolută parțială a titlului de proprietate nr. și a procesului - verbal de punere în posesie aferent (depuș la fila 38) cu privire la suprafața de m.p., compusă din 4 parcele (individualizate în raportul de expertiză întocmit în cauză), după cum urmează: S1 de m.p. (din parcela , tarlaua); S2 de m.p. (din parcela , tarlaua); S3 de m.p. (din parcela , tarlaua) și S4 de m.p. (din parcela , tarlaua).

Prin aceeași sentință s-a dispus obligarea să întocmească documentația în vederea eliberării titlului de proprietate în favoarea reclamanților pentru suprafața descrisă anterior (de m.p.) și a să elibereze titlul de proprietate conform documentației întocmite de , cu obligarea părățului , în calitate de președinte al , la plata daunelor cominatorii în quantum de 100 lei/zi de întârziere de la rămânerea irevocabilă a prezentei sentințe și până la îndeplinirea obligației stabilite în sarcina

Anterior promovării de către reclamanți a litigiului înregistrat pe rolul sub nr. , autorul părăților, numitul , în calitate de vânzător, a înstrăinat la data de 03.02.1999 către cumpărătoarea , suprafața totală de m.p., teren situat în tarlaua , parcelele, și , la prețul de lei (..... ROL), despre care s-a consemnat în contract, că a fost achitat de către cumpărătoare anterior perfectării contractului.

Prin cererea înregistrată pe rolul , sub nr. , precizată la datele de 14.12.2011, (filele 103, 104 și 105 din vol. I al dosarului nr.), 07.05.2012 (filele 165 - 166 din vol/ II al dosarului nr.) reclamanții au chemat în judecată părății , solicitând instanței ca prin hotărârea ce va pronunța să fie obligați să le lase în deplină proprietate și liniștită posesie următoarele suprafete de teren, după cum urmează: părățul terenul de m.p. cu următoarele vecinătăți la N. - , la E. - , la S. - , la V. - ; părăța terenul de 1415 m.p. cu următoarele vecinătăți la N. - , la E. - , la S. - , la V. - ; părătele și terenul de m.p. cu următoarele vecinătăți la N. - , la E. - , la S. - , la V. - ; părățul terenul de m.p. cu următoarele vecinătăți la N. - , la E. - , la S. - , la V. -

După două cicluri procesuale, s-a pronunțat sentința civilă nr. de către în dosarul nr. , prin care s-a admis în parte cererea cu precizările ulterioare, fiind obligată părăța să lase în deplină posesie și liniștită folosință suprafața de m.p., cu lățimea de m și lungimea de m, situată în tarlaua , parcela , cu următoarele vecinătăți: N. - ; S. - și ; E. - (actual), V. - (actual), astfel cum a fost identificată în raportul de expertiză întocmit de experții tehnici efectuat în primul ciclu procesual, raport completat la data de 06.04.2016, delimitată de conturul punctelor N1-O1-P1-R1 pe anexele nr. 1. Prin aceeași sentință s-au respins capetele de cerere având ca obiect constatarea nulității absolute a contractului de vânzare - cumpărare autenticat sub nr. de B.N.P. , a contractului de schimb autenticat sub nr. de B.N.P.A. , capătul de cerere având ca obiect radiere mențiuni în carte funciară, capătul de cerere având ca obiect radiera din carte funciară a intabularii dreptului de proprietate, precum și cererea de intervenție în interes propriu formulată de intervenienta principală

De asemenea, instanța a luat act de renunțarea reclamanților , la acțiunea civilă precizată sub aspectul tuturor petitelor (acțiune în revendicare, acțiune în constatare nulitate absolută contract de schimb și acțiune de radiere a înscriserilor din carte funciară) formulată în contradictoriu cu părății și , de renunțare la cererea de chemare în garanție formulată de părățul , în contradictoriu cu părățul , fiind compensate în parte cheltuielile de judecată.

Împotriva sentinței mai - sus menționate au declarat recurs recurenta intervenientă și părăța , iar prin decizia civilă nr. pronunțată de , s-

a admis recursul formulat de recurenta părătă s-a modificat în parte sentința în sensul respingerii capătului de cerere privind revendicarea suprafetei de m.p. formulată de reclamanți, în contradictoriu cu părâta, fiind înălțaturată dispoziția privind compensarea cheltuielilor de judecată, aspect față de care au fost obligați reclamanții la plata către părâta a sumei de lei, reprezentând cheltuieli de judecată la fond și menținute restul dispozițiilor sentinței.

Din ansamblul materialului probatoriu administrat în cauză s-a reținut că cererea de chemare în judecată formulată de reclamanți este intemeiată în parte, pentru următoarele considerente:

Reclamanții au invocat incidența în cauză a dispozițiilor art. III alin. 2⁴ din Legea nr. 169/1997, în conformitate cu care: „în cazul unor înstrăinări succesive ale terenurilor, cel care a vândut terenul pe baza titlului constatat nul este obligat să remită prețul actualizat fostului proprietar rămas fără teren”.

Cu privire la incidența în cauză a dispozițiilor legale mai sus menționate, părății, pe cale de întâmpinare, au formulat critici în sensul că în cauză nu este vorba de vânzări succesive, ci de o singură operațiune de vânzare realizată cu bună credință de autorul părăților în favoarea cumpărătoarei , în baza contractului de vânzare - cumpărare autentificat sub nr. de notarul public

Chiar dacă situația de fapt este în sensul celei invocate de părăți în întâmpinarea formulată, instanța investită cu soluționarea prezentului litigiu constată că prin decizia civilă nr. pronunțată de , instanța de control judiciar care a judecat în ultimă instanță a reținut în considerentele hotărârii pronunțate că în apărarea principiului securității raporturilor juridice, dispozițiile art. III alin. 2⁴ din Legea nr. 169/1997 prevăd că cel care a vândut terenul pe baza unui titlu constatat nul este obligat să remită prețul actualizat fostului proprietar rămas fără teren, astfel că aceste dispoziții conduc la concluzia că legea protejează cumpărătorul de bună - credință, actul său de proprietate rămânând valabil, în schimb vânzătorul este ținut la plata către adevăratul proprietar a prețului obținut din vânzare, actualizat.

Modalitatea în care instanța de recurs, prin decizia pronunțată, a dat dezlegare aspectului litigios legat de obligația impusă vânzătorului din perspectiva dispozițiilor art. III alin. 2⁴ din Legea nr. 169/1997 în soluționarea unui litigiu în revendicare în care coproprietarii unui teren obținut în baza unei hotărâri judecătoarești definitive și irevocabile revendică terenul respectiv de la cumpărător, se impune și în litigiile ulterioare, datorită efectului pozitiv al lucrului judecat, potrivit căruia statuările irevocabile ale unei hotărâri judecătoarești se impun, deopotrivă, părților și instanței ulterioare, care nu pot ignora efectele unei judecări anterioare.

În raport cu decizia civilă nr. pronunțată de , instanța a apreciat că în cauză de față sunt incidente dispozițiile art. III alin. 2⁴ din Legea nr. 169/1997.

În cererea de investire, reclamanții au solicitat prețul actualizat pentru terenul de m.p. din care face parte suprafața de m.p., situată în tarlaua , parcela , și suprafața de m.p., situată în tarlaua , parcela

Față de probele administrative în cauză de către reclamanți, instanța a apreciat că aceștia, în calitate de coproprietari, sunt în imposibilitate să-și exercite atribuțele dreptului de proprietate, respectiv posesia, folosința și dispoziția doar asupra terenului în suprafață de m.p., situat în tarlaua parcela , înscris în titlul de proprietate nr. , și în privința căruia li s-a respins în mod definitiv și irevocabil acțiunea în revendicare formulată împotriva prin decizia civilă nr. pronunțată de

Astfel, deși reclamanții dețin o hotărâre judecătoarească definitivă și irevocabilă (sentrința civilă nr. pronunțată de) prin care s-a stabilit îndreptățirea lor la reconstituirea dreptului de proprietate pentru terenul de m.p. din care face parte și suprafața de m.p., situată în tarlaua , parcela , în egală măsură, printr-o altă hotărâre judecătoarească definitivă și irevocabilă (decizia civilă nr. pronunțată de) s-a respins demersul judiciar privind recunoașterea calității de proprietari asupra terenului în suprafață de m.p., ca efect al securității raporturilor juridice și a bunei credințe a cumpărătoarei

....., cu ocazia comparării titlurilor invocate de părțile litigante în litigiul înregistrat sub nr.

În actualul litigiu, instanța a constatat imposibilitatea totală a exercitării atributelor dreptului de proprietate de către reclamanți cu privire la suprafața de m.p., situată în tarlaua, parcela, ca efect al pronunțării deciziei civile nr. de către

Conform dispozițiilor art. 555 din Codul civil, proprietatea privată este dreptul titularului de a poseda, folosi și dispune de un bun în mod exclusiv, absolut și perpetuu, în limitele stabilite de lege, iar această imposibilitate absolută de exercitare a atributelor dreptului de proprietate cu privire la suprafața de m.p., situată în tarlaua parcela, echivalează cu o privare a reclamanților de bunul lor, recunoscut printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă (sentința civilă nr. pronunțată de), aspect ce constituie o ingerință nejustificată din perspectiva jurisprudenței Curții Europene a drepturilor omului cu privire la aplicarea art. 1 din Primul Protocol al Convenției.

Cu privire la celaltă suprafață de teren de m.p., situată în tarlaua, parcela, instanța a reținut că în cuprinsul titlului de proprietate nr. aceasta este trecută în parcela și nu în parcela, aşa cum susțin reclamanții în cererea de investire, iar în privința acesteia reclamanții nu au făcut dovada că nu pot să-și exercite atributele dreptului de proprietate asupra terenului respectiv.

Chiar dacă suprafața respectivă de teren face parte din totalul suprafeței înstrăinate de autorul părăților prin contractul de vânzare - cumpărare autentificat sub nr. de notarul public, instanța a reținut că în litigiul având ca obiect acțiunea în revendicare ce a format obiectul dosarului nr. reclamanții au invocat că terenul în suprafață de m.p. este ocupat de părăta

Cu privire la această părătă, s-a reținut în primul ciclu procesual al dosarului nr. că nu are calitate procesuală pasivă, astfel că prin sentința civilă nr. pronunțată de a fost respinsă acțiunea în revendicare formulată de reclamanți împotriva părătei, ca fiind formulată împotriva unei persoane lipsite de calitate procesuală pasivă, hotărârea primei instanțe cu privire la acest aspect fiind menținută prin decizia civilă nr. pronunțată de

Față de cele mai - sus reținute, instanța a constatat că terenul în suprafață de m.p., situat în tarlaua, parcela, se regăsește înscris în titlul de proprietate nr., că în baza acestui înscris reclamanților li se recunoaște calitatea de coproprietari și că prin mijloacele de probă administrative în prezentul litigiu aceștia nu au făcut dovada imposibilității absolute de exercitare a atributelor dreptului de proprietate cu privire la suprafața mai - sus menționată, astfel că, în opinia instanței, aceștia nu sunt îndreptăți să solicite de la părății din cauza de față, în calitatea lor de moștenitori ai autorului, prețul actualizat pentru suprafața înstrăinată de vânzător prin contractul de vânzare - cumpărare autentificat sub nr. de notarul public

Este adevărat că din conținutul contractului de vânzare - cumpărare mai - sus menționat, rezultă că numita este asociat unic al, însă cu toate acestea, în actualul litigiu, instanța a constatat că printr-o hotărâre judecătorească anterioară s-a stabilit cu putere de lucru judecat că ocupă din terenul reclamanților doar suprafața de m.p., situată în tarlaua, parcela (sentința civilă nr. pronunțată de în dosarul nr., irevocabilă prin decizia civilă nr. de către) .

Pentru aceste considerente, instanța a avut în vedere la acordarea pretențiilor solicitate de reclamanți prin cererea de investire doar suprafața de m.p., situată în tarlaua, parcela, și nu și suprafața de m.p., situată în tarlaua, parcela

Prin raportul de expertiză realizat în cauză de expert tehnic judiciar, s-au stabilit două variante cu privire la plata despăgubirilor solicitate de către reclamanți, din care într-o primă variantă, expertul în funcție de prețul stabilit prin contractul de vânzare - cumpărare autentificat sub nr. la BNP a stabilit prețul actualizat în funcție de indicele de inflație la data efectuării expertizei, pentru suprafața de m.p., situată în tarlaua

parcela ce face obiectul titlului de proprietate nr. emis în favoarea reclamanților. În această primă variantă, expertul desemnat în cauză a stabilit valoarea despăgubirilor la suma de lei.

Într-o a doua variantă, expertul a calculat prețul actual de circulație, pentru suprafața de m.p., situată în tarlaua, parcela, stabilind valoarea de lei.

Dispoziția legală instituită de art. III alin. 2^a din Legea nr. 169/1997 menționează obligația instituită în sarcina vânzătorului de a restituî fostului proprietar rămas fără teren prețul actualizat, fără a indica legiuitorul dacă este vorba de prețul actualizat în funcție de indicele de inflație sau de prețul de circulație al terenului de care este lipsit fostul proprietar ca urmare a operațiunii de vânzare - cumpărare încheiate de un neproprietar, chiar de bună credință, cu un terț.

Prin interpretarea legii civile se înțelege determinarea conținutului ori sensului normelor de drept civil, în vederea justei lor aplicări, prin încadrarea diferitelor situații concrete în ipotezele ce le conțin. Norma juridică are un caracter general, abstract, și nu poate, oricără perfectă ar fi exprimarea ei, să cuprindă toate situațiile concrete care apar în practica judiciară, iar în situația în care este și ambiguă, judecătorul este chemat să folosească una din metodele de interpretare analizate de doctrina judiciară.

Astfel, una din metodele de interpretare a legii civile este interpretarea sistematică, care constă în lămurirea înțelesului unei dispoziții de drept civil, în contextul altor dispoziții din același act normativ sau din alte acte normative. În general, nicio normă de drept nu poate fi înțeleasă dacă este ruptă de celealte norme, ci numai ținând seama de legăturile cu celealte.

Revenind la dispoziția legală incidentă în cauză, respectiv art. III alin. 2^a din Legea nr. 169/1997, prin raportare la noțiunea de preț actualizat, instanța a apreciat că aceasta trebuie interpretată în sensul de preț de circulație și nu preț actualizat cu indicele de inflație, dat fiind faptul că dispozițiile art. III introduse prin Legea nr. 169/1997, ca urmare a modificării Legii nr. 18/1991, sancționează cu nulitatea absolută actele emise cu încălcarea dispozițiilor legii fondului funciar, nulitate care operează cu efect retroactiv, astfel că persoana îndreptățită primește ca efect al constatării nulității absolute terenul reconstituit sau constituit în mod nelegal în favoarea altor persoane.

Este și cazul reclamanților care au obținut câștig de cauză, în sensul constatării nulității absolute a titlului de proprietate emis în favoarea autorului părăților, numitul, însă reclamanții nu au mai putut intra efectiv în posesia terenului înstrăinat de vânzătorul, ca urmare a reținerii calității de cumpărător de bună - credință a

Legiuitorul a înțeles să reglementeze această situație prin art. III alin. 2^a din Legea nr. 169/1997, astfel că, în această ipoteză, adevăratul proprietar trebuie să primească echivalentul valoric, adică prețul de circulație al terenului de care a fost lipsit ca urmare a tranzacției de vânzare - cumpărare, tranzacție încheiată anterior constatării nulității absolute a titlului persoanei neîndreptățite la reconstituire.

De altfel, în succesiunea intervenită cu privire la modificările suferite de legile de retrocedare a bunurilor imobile având destinația de terenuri, s-a urmărit de către legiuitor o reparătie efectivă a fostului proprietar căruia i s-a preluat abuziv terenul, fie prin retrocedarea acestuia în natură, fie prin retrocedarea pe un alt amplasament acceptat de fostul proprietar, fie prin acordarea de despăgubiri ce urmau să fie suportate de către stat prin intermediul Fondului Proprietatea.

Or, din moment ce statul îl despăgubește pe fostul proprietar căruia nu i se mai poate restituî terenul în natură, sub formă de despăgubiri, care nu sunt calculate în raport de indicele de inflație, ci după niște criterii stabilită de legiuitor, astfel încât să asigure fostului proprietar o reparătie echitabilă, prin analogie, și un terț care are calitatea de particular, în temeiul aceleiași legi de reparătie, ar trebui, în opinia instanței, să-l despăgubească pe fostul proprietar depusdat de bunul său, ca urmare a înstrăinării terenului de către terț, tot în raport de prețul de circulație.

În această situație, este incidentă una dintre regulile de interpretare logică a normelor de drept, respectiv argumentul de analogie, care exprimă ideea că unde este aceeași rațiune a legii, acolo trebuie aplicată aceeași soluție. Potrivit acestui argument, regula de drept prevăzută

pentru un caz trebuie extinsă și la cazuri asemănătoare, iar acest argument este folosit de judecător pentru soluționarea unor cazuri în care există un hiat legislativ.

Întrucât potrivit dispozițiilor art. 5 alin. 2 din Codul de procedură civilă nici un judecător nu poate refuza să judece pe motiv că legea nu prevede, este neclară sau incompletă, atunci, acesta va trebui să recurgă la argumentul de analogie, ori de câte ori norma juridică este neclară, precum este cazul în speța dedusă judecății cu privire la art. III alin. 2⁴ din Legea nr. 169/1997, prin raportare la noțiunea de preț actualizat.

Pentru considerentele expuse, instanța a apreciat că reclamanții sunt îndreptăți să primească de la părății, în calitate de moștenitori ai vânzătorului sumă de lei, cu titlu de despăgubiri civile, reprezentând prețul de circulație al terenului în suprafață de m.p., situat în tarlaua, parcela

Reținând culpa procesuală a părăților, instanța, văzând dispozițiile art. 453 alin. 1 raportat la dispozițiile art. 451 alin. 1 din Codul de procedură civilă, va obliga pe aceștia în solidar, la plata către reclamanții a sumei de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată, din care: suma de lei cu titlu de contravaloare onorariu expertiză, suma de lei cu titlu de contravaloare onorariu apărător, conform chitanțelor atașate la filele 164 - 165 din dosar și suma de lei, cu titlu de taxă de timbru, calculată la valoarea pretențiilor admise reclamanților prin prezenta sentință.

Împotriva sentinței au declarat apel reclamanții și părățul

Apelanții reclamanții au arătat că în mod greșit instanța de fond a admis numai în parte acțiunea de chemare în judecată și a obligat părății la plăta sumei de lei cu titlu de despăgubiri civile reprezentând contravaloarea terenului în suprafață de m.p.

S-a arătat că instanța de fond a respins în mod greșit acțiunea de chemare în judecată cu privire la acordarea de despăgubiri civile reprezentând contravaloarea prețului actualizat privind terenul în suprafață de m.p., situat în tarlaua parcela, reținând că reclamanții nu au făcut dovada că nu pot să-și exercite atribuțele dreptului de proprietate asupra terenului respectiv.

De asemenea, instanța a mai reținut că între reclamanți și a existat un litigiu având ca obiect revendicarea celor două suprafețe de teren și s-a stabilit că cele două terenuri fac parte din totalul suprafeței înstrăinate de autorul părăților prin contractul de vânzare - cumpărare autenticat sub nr. de BNP din , însă reclamanții au invocat că terenul în suprafață de m.p. este ocupat de părăța Cu privire la această părăță, s-a reținut, în primul ciclu procesual al dosarului nr., că nu are calitate procesuală pasivă, însă instanța, apreciind întreg materialul probatoriu în ansamblu, a reținut că numita este asociat unic al

Au mai arătat că instanța de fond nu a luat în considerare în totalitate atât dispozitivul cât și considerentele hotărârii pronunțate în cauza respectivă, în măsura în care acestea explicau soluția pronunțată.

Astfel, în considerentele sentinței nr. din pronunțată de în dosarul nr. s-a reținut că prin expertiza efectuată a fost identificat, printre altele, terenul în suprafață m.p. și s-a stabilit că acesta este ocupat, în parte, respectiv în suprafață de m.p., prin îngrădire cu gard de către, dar această suprafață fiind revendicată de reclamanți de la numita și nu de la, instanța nu a analizat cererea în contradictoriu cu părăța, deoarece acțiunea a fost formulată împotriva unei persoane fără calitate procesuală pasivă.

De asemenea, au considerat apelanții că prezintă relevanță în cauză de față și considerentele deciziei nr. din pronunțată de în dosarul nr. prin care s-a stabilit că acțiunea în revendicare față de părăța trebuie soluționată prin prisma principiului securității raporturilor juridice, aceasta fiind cumpărător de bună - credință la momentul încheierii contractului de vânzare -cumpărare, respectiv în anul 1999, întrucât singurul care făcea dovada proprietății asupra terenului fiind vânzătorul, iar pentru apărarea principiului securității raporturilor juridice, dispozițiile art. III alin. 2 ind. 4 din

Legea nr. 169/1997 prevăd că cel care a vândut terenul pe baza unui litigiu constatat nul este obligat să remită prețul actualizat fostului proprietar rămas fără teren.

În aceste condiții, o acțiune de chemare în judecată pentru revendicare cu privire la terenul în suprafață de m.p. formulată de reclamanți împotriva ar fi fost lipsită de eficiență juridică, întrucât, în mod evident s-ar fi reținut cu putere de lucru judecat că este un cumpărător de bună - credință.

În consecință, așa cum prevede și art. III alin. 2 ind. 4, obligația reclamanților în promovarea acțiunii de față constă în a face dovada că terenul nu se mai regăsește în posesia celui căruia i-a fost anulat titlul de proprietate, sau moștenitorilor acestuia, iar terenul revendicat a intrat în circuitul civil.

Pentru aceste motive, în temeiul art. 480 alin. 2 din Codul de procedură civilă, au solicitat admiterea apelului, încuviințarea efectuării unui supliment de expertiză în vederea evaluării terenului în suprafață de m.p., situat în tarlaua, parcela și, pe fond, în principal, schimbarea sentinței, în parte, în sensul obligării intimaților - părăți la despăgubiri civile reprezentând prețul de circulație al terenului în suprafață de m.p. situat în tarlauaparcela, iar în subsidiar, în temeiul art. 480 alin. 3 din Codul de procedură civilă, trimiterea cauzei spre rejudicare, iar în cazul primei teze au solicitat obligarea părăților, în solidar, la plata cheltuielilor de judecată efectuate în apel.

Prin apelul formulat, apelantul părăt a susținut că în mod greșit instanța de fond a apreciat că în cauza de față sunt aplicabile dispozițiile articolului III alin. 2⁴ din Legea nr. 169/1997, față de starea de fapt prezentată în acțiunea dedusă judecății de reclamanții apelanți, realizând o greșită interpretare și aplicare a normelor legale respective în acest caz.

Acest text de lege stabilește că, în cazul unor înstrăinări succesive ale terenurilor cel care a vândut în baza unui titlu constatat nul este obligat să remită prețul actualizat fostului proprietar rămas fără teren.

Or, în cazul de față, apelantul părăt a înstrăinat cu bună credință și în lipsa oricărui litigiu la data realizării vânzării, o parte din terenul cuprins în titlul de proprietate nr., către, în baza certificatului de moștenitor eliberat la dezbaterea succesiunii autorului, autor pe numele căruia a fast emis titlul de proprietate constatat nul ulterior.

Textul de lege, invocat ca și temei de drept în promovarea acțiunii, cuprinde câteva condiții de îndeplinit în mod cumulativ, care să determine promovarea unei acțiuni în restituirea prețului terenului pierdut de fostul proprietar, respectiv intimații reclamanți, condiții care în mod evident nu sunt îndeplinite în cazul de față.

Astfel, o primă cerință este aceea ca operațiunea de vânzare să se realizeze în baza titlului de proprietate constat nul ulterior, ceea ce nu s-a întâmplat în cazul de față, deoarece vânzarea către s-a realizat în baza certificatului de moștenitor obținut de apelantul părăt la dezbaterea succesiunii autorului, iar o două condiție presupune realizarea unor vânzări succesive, ceea ce în mod evident nu s-a întâmplat în situația de față, fiind vorba de o singură vânzare realizată către

Rațiunea acestui text de lege a fost aceea de a opri operațiunile de vânzare - cumpărare realizate cu viclenie în dauna foștilor proprietari de terenuri, în cazul existenței și derulării unei proceduri de reconstituire a dreptului de proprietate, potrivit Legii nr. 18/1991, situație în care trebuie analizată și buna sau reaua credință a înstrăinătorului, în cazul de față apelantul părăt, față de modul în care a acționat.

Or, apelantul părăt a oferit o suprafață de teren pentru a fi dat în schimb de către intimaților reclamanți, pe lângă faptul că nu a vândut terenul în baza titlului constatat nul ulterior și evident la data vânzării nu exista litigiu funciar inițiat de către reclamanți în care să fie părăt sau să existe vreo notare la cartea funciară întocmită pentru teren din partea dumnealor. A apreciat apelantul părăt că instanța de fond nu a motivat în niciun fel soluția pronunțată de aceste cerințe impuse de textul articolului III alin. 2⁴ din Legea nr. 169/1997 că a realizat o interpretare proprie, în afara textului de lege și a dovezilor administrate în cauză.

În probăjune, a solicitat atașarea dosarului nr., în care a fost soluționată acțiunea în revendicare formulată de către intimați împotriva și a apelantului, pentru a dovedi în apărare cele susținute, instanța dispunând atașarea acestui dosar în care se află toate înscrisurile la care a făcut referire, inclusiv înscrisurile privind oferta de schimb de teren.

De asemenea, a apreciat că în considerentele sentinței apelate nu se face nicio referire la această ofertă ce demonstrează buna credință a apelantului în modul în care a acționat.

Motivarea sentinței se bazează aproape exclusiv pe ideea că intimații reclamanți au ajuns în situația pierderii totale a dreptului de proprietate asupra terenului de m.p., situat în tarlaua parcela și că justifică, astfel, obținerea prețului de circulație al terenului respectiv.

Or, în cazul de față nu este în situația aceasta, fiind de actualitate oferta de schimb realizată de către apelantul pârât, pe care dumnealor au refuzat-o fără nicio justificare pertinentă.

De asemenea, a mai considerat că instanța a interpretat și aplicat greșit textul de lege, în modul în care a considerat că sintagma preț actualizat poate fi interpretată ca preț de circulație pe piață liberă.

A apreciat că sintagma preț actualizat trebuie înțeleasă și aplicată ca preț actualizat cu indicii de inflație, stabilit la prețul din contractul de vânzare - cumpărare încheiat de către apelant cu și nu prețul actual de circulație al terenului pe piață liberă, stabilit prin expertiza contestată, deoarece nu se raportează la modelele de contracte notariale și tranzacții cu terenuri de aceeași categorie de folosință și loc de situație.

În aceste condiții, în situația în care instanța ar aprecia că sunt incidente dispozițiile art. 3 alin. 2^a din Legea nr. 169/1997, apelantul pârât ar fi ținut să restituie cel mult prețul actualizat al terenului, respectiv suma de lei.

Pentru motivele arătate, a solicitat admiterea apelului, astfel cum a fost formulat.

La data de 25.07.2018, apelantul pârât a depus întâmpinare la cererea de apel depusă de apelanții reclamanți, prin care a solicitat respingerea apelului ca nefondat și obligarea reclamanților la plata cheltuielilor de judecată.

A apreciat că motivele de apel formulate de reclamanți nu sunt de natură să determine modificarea sentinței apelate, apreciind că acțiunea nu era admisibilă nici în parte deoarece în cazul de față, în mod evident, nu sunt îndeplinite.

Apelanții reclamanți au depus întâmpinare prin care au solicitat respingerea apelului declarat de către apelantul pârât, ca nefondat.

Prin serviciul registratură al instanței, la data de 15.11.2018, apelantul pârât a depus o cerere de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile privind dezlegarea unor chestiuni de drept referitoare la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. III alin. 2^a din Legea nr. 169/1997 privind cerințele concrete în care poate fi solicitat și obținut prețul actualizat al unui teren vândut în baza unui titlu constatat nul anterior vânzării.

În motivarea cererii a apreciat apelantul pârât că textul de lege invocat în cauză de către reclamanți este de natură să inducă arbitrariul, în aplicarea corectă, în măsura în care nu se explică efectiv sintagma „vânzări succesive ale terenurilor”, precum și ce se înțelege prin sintagma „preț actualizat” de restituit fostului proprietar deposedat.

A solicitat a se constata că lămurirea celor două aspecte evidențiate anterior reprezintă chestiuni de drept de a căror lămurire depinde o justă soluționare a cauzei de față și asupra căroră Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat până în prezent printre hotărâre, sens în care a solicitat admiterea în principiu a cererii și să se dispună sesizarea ICCJ în vederea pronunțării unei hotărâri în sensul interpretării oficiale și lămuririi acestor chestiuni.

A mai arătat că textul de lege din cauză, pentru a fi invocat în promovarea unei astfel de acțiuni impune cerința realizării unor vânzări succesive a unui teren/terenuri înscris/înscrise în titluri de proprietate constatare nule ulterior, iar când se realizează această cerință se dispune de către instanță restituirea prețului actualizat fostului proprietar deposedat.

În speță de față nu a fost efectuată decât o singură vânzare de către autorul pârâților - cu respectarea principiilor ad validitatem, ad solemnitate, dar instanța a considerat că au fost efectuate vânzări succesive și a dispus, totodată, restituirea unei sume cu titlu de despăgubiri civile, fără să explice dacă este prețul actualizat cu indicii de inflație și dobândă legală, din contractul încheiat în baza titlului de proprietate declarat nul ulterior, sau prețul de piață actualizat al terenului ce a făcut obiectul unui astfel de vânzări.

A mai apreciat că modul în care a fost interpretat și aplicat acest text de lege de către este străin de sensul în care a fost adoptat de către legiuitor, cel puțin modul de a se desprinde direct din redarea ad litteram a acestuia.

Astfel, a considerat că trebuie să se realizeze o lămurire și o interpretare oficială celor două chestiuni arătate în prezenta cerere, pentru o justă soluționare a cauzei de față și altor spețe de gen.

La data de 20.11.2018, apelanții reclamanți au depus note scrise cu privire la cererea de sesizare a Înaltei Curți de Casătie și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile privind dezlegarea unor chestiuni de drept referitoare la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 3 alin. 2⁴ din Legea nr. 169/1997 privind cerințele concrete în care poate fi solicitat și obținut prețul actualizat al unui teren vândut în baza unui titlu constatat nul ulterior vânzării.

Au arătat că față de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă apelantul pârât are obligația de a evidenția chestiunile de drept a căror lămurire depinde de o justă soluționare a cauzei de față și asupra cărora ICCJ nu a statuat până în prezent printr-o hotărâre.

Apelantul pârât impune o interpretare proprie fără a arăta că există divergențe în interpretarea dispozițiilor art. III alin. 2⁴ din Legea nr. 169/1997.

Astfel, apelantul pârât susține că pentru a fi invocat în promovarea unei astfel de acțiuni, art. III alin. 2⁴ din Legea nr. 169/1997 impune cerința realizării unor vânzări succesive a unui teren sau terenuri înscrise în titlul de proprietate constatat nul ulterior.

Au apreciat apelanții reclamanți că acest mod de interpretare este în dezacord cu regulile generale referitoare la interpretarea normelor juridice și este în măsură să creeze un vid legislativ. Astfel că normele de drept nu trebuie văzute doar prin prismă înțelesului literar al termenilor, ci lămurirea sensului unei norme juridice trebuie să se facă pe baza legilor logicii și a sistemului de argumentare pe care se sprijină.

Au mai arătat că apelantul pârât nu este considerat subdobânditor, ci răspunde în calitate de având cauză, fiind succesor cu titlu universal al lui

De asemenea, prin interpretarea dispozițiilor art. III alin. 2⁴ din Legea nr. 169/1997 nu se poate ajunge la încălcarea unor norme de drept internațional, astfel că valoarea despăgubirilor trebuie să fie justă și echitabilă.

Astfel, dacă instanțele judecătoarești ar accepta stabilirea unei despăgubiri de lei pentru terenul ce nu mai poate fi restituit în natură s-ar rupe echilibrul dintre aceasta și valoarea terenului, întrucât acest lucru ar echivala cu lipsa unei despăgubiri.

De altfel, restituirea prețului actualizat cu indicele de inflație de către fostul proprietar ar echivala cu o sancțiune pentru aceasta, fiind denaturat scopul prevăzut de legiuitor prin adoptarea dispozițiilor art. III alin. 2⁴ din Legea nr. 169/1997.

În consecință, au solicitat respingerea cererii, ca neîntemeiată.

Analizând cererea de sesizare a Înaltei Curți de Casătie și Justiție, tribunalul reține că aceasta vizează pronunțarea unei hotărâri prealabile privind dezlegarea unor chestiuni de drept referitoare la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. III alin. 2⁴ din Legea nr. 169/1997 privind cerințele concrete în care poate fi solicitat și obținut prețul actualizat al unui teren vândut în baza unui titlu constatat nul ulterior vânzării, apreciindu-se de către autorul sesizării că textul de lege nu explică efectiv sintagma „vânzări succesive ale terenurilor”, precum și ce se înțelege prin sintagma „preț actualizat” de restituit fostului proprietar deposedat.

Astfel, în conformitate cu aceste prevederi, „Sunt lovite de nulitate absolută, potrivit dispozițiilor legislației civile, aplicabile la data încheierii actului juridic, următoarele acte emise cu încălcarea prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991, Legii nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate

potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997, cu modificările și completările ulterioare și ale prezentei legi: ... În cazul unor înstrăinări succesive ale terenurilor, cel care a vândut terenul pe baza titlului constatat nul este obligat să remită prețul actualizat fostului proprietar rămas fără teren.”

În baza art. 519 din Codul de procedură civilă, dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatănd că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.

Din cuprinsul acestor dispoziții rezultă că pentru a se întâmpina instanței supreme o astfel de sesizare trebuie să fie întrunite cumulativ mai multe condiții de admisibilitate, respectiv obiectul sesizării să reprezinte o problemă de drept nouă, de care depinde soluționarea cauzei respective, asupra căreia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și care nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii, cât și existența unui litigiu pendint „în ultimă instanță”.

Tribunalul reține că asupra problemei invocate în speță instanța supremă nu a statuat, iar aceasta nu face obiectul unui recurs în interesul legii, chestiunea de drept menționată fiind invocată în faza apelului, constatăndu-se că litigiul de față se soluționează în ultimă instanță în apel, drept care și această cerință este îndeplinită.

În actuala formă a textului art. 519 din Codul de procedură civilă, condiția de admisibilitate privește o chestiune de drept cu elemente de noutate, fără a impune necesitatea existenței unei/unor hotărâri judecătoarești și, având în vedere că instanța supremă nu a mai statuat asupra ei și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii, în curs de soluționare, chestiunea de drept invocată prezintă caracter de noutate.

Totodată, analizând comparativ opiniile contradictorii ale părților cu privire la această chestiune, se constată că poate comporta interpretări și că are legătură determinantă în dezlegarea pe fond a cauzei.

Prin urmare, având în vedere că s-a apreciat admisibilitatea unei sesizări de acest gen, tribunalul va prezenta în continuare punctul de vedere al părților, potrivit art. 520 alin. 1 din Codul de procedură civilă.

În opinia apelantului părât, care a formulat cererea de sesizare a instanței supreme, textul de lege în cauză, pentru a fi invocat în promovarea unei astfel de acțiuni, impune cerința realizării unor vânzări successive a unui teren, sau a terenurilor înscrise în titluri de proprietate constatare nule ulterior, iar când se realizează această cerință se dispune de instanță restituirea prețului actualizat fostului proprietar deposedat.

S-a mai arătat că în speța de față nu a fost efectuată decât o singură vânzare de către autorul părăților -, cu respectarea principiilor *ad validitatem, ad solemnitatem*, dar instanța a considerat că au fost efectuate vânzări successive și a dispus instituirea unei sume cu titlu de despăgubiri civile, fără să explice dacă este prețul actualizat cu indicii de inflație și dobânda legală, din contractul încheiat în baza titlului de proprietate declarat nul ulterior, sau prețul de piață actualizat al terenului ce a făcut obiectul unei astfel de vânzări.

Apelantul a considerat că modul în care a fost interpretat și aplicat acest text de lege de către instanța este străin de sensul în care a fost adoptat de către legiuitor, cel puțin modul ce se desprinde direct din redarea *ad litteram* a acestuia, apreciind astfel că trebuie să se realizeze o lămurire și o interpretare oficială a celor două chestiuni arătate în prezenta cerere, pentru o justă soluționare a cauzei de față și a altor spețe de acest gen.

În opinia apelaților reclamanți, modul de interpretare al apelantului părât este în dezacord cu regulile generale referitoare la interpretarea normelor juridice și este în măsură să creeze un vid legislativ, motiv pentru care normele de drept nu trebuie văzute doar prin prisma înțelesului literar al termenilor, ci lămurirea sensului unei norme juridice trebuie să se facă pe baza legilor logicii și a sistemului de argumentare pe care se sprijină. Norma de drept este unanim văzută de instanțele judecătoarești în sensul că indiferent de căte înstrăinări au avut loc

de la data obținerii titlului constatat nul și până la data la care fostul proprietar rămas fără teren i-a fost reconstituit dreptul de proprietate, cel care este obligat să remită prețul actualizat fostului proprietar rămas fără teren este numai cel care a vândut terenul în baza titlului constatat nul și nu terțul sau terții subdobânditori ai vânzării sau vânzărilor succesive. Apelantul pârât nu este considerat subdobânditor, ci răspunde în calitate de având cauză, fiind succesor cu titlu universal al lui

De asemenea, prin interpretarea dispozițiilor art. III alin. 2⁴ din Legea nr. 169/1997 nu se poate ajunge la încălcarea unor norme de drept internațional, astfel că valoarea despăgubirilor trebuie să fie justă și echitabilă. Astfel, dacă instanțele judecătoarești ar accepta stabilirea unei despăgubiri de lei pentru terenul ce nu mai poate fi restituit în natură s-ar rupe echilibrul dintre aceasta și valoarea terenului, întrucât acest lucru ar echivala cu lipsa unei despăgubiri. De altfel, restituirea prețului actualizat cu indicele de inflație de către fostul proprietar ar echivala cu o sanctiune pentru aceasta, fiind denaturat scopul prevăzut de legiuitor prin adoptarea dispozițiilor art. III alin. 2⁴ din Legea nr. 169/1997.

În consecință, au solicitat respingerea cererii, ca neîntemeiată.

Așadar, din punctul de vedere al completului de judecată, toate considerentele expuse de părți, cât și condițiile de admisibilitate reținute de tribunal ca fiind îndeplinite, determină necesitatea sesizării instanței supreme, pentru a exprima o opinie cu privire la chestiunea de drept invocată, drept care se va admite cererea privind sesizarea Înaltei Curți de Casătie și Justiție, formulată de apelantul pârât, prin apărător ales, avocat, și se va dispune înaintarea sesizării către Înalta Curte de Casătie și Justiție în vederea pronunțării asupra problemei de drept referitoare la interpretarea de principiu a dispozițiilor art. III alin. 2⁴ din Legea nr. 169/1997.

De asemenea, în temeiul art. 520 alin. 2 din Codul de procedură civilă, se va suspenda judecarea apelului.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE**

Admite cererea privind sesizarea Înaltei Curți de Casătie și Justiție, formulată de apelantul pârât, prin apărător ales, avocat

Dispune înaintarea sesizării către Înalta Curte de Casătie și Justiție în vederea pronunțării asupra problemei de drept referitoare la interpretarea de principiu a dispozițiilor art. III alin. 2⁴ din Legea nr. 169/1997.

În temeiul art. 520 alin. 2 din Codul de procedură civilă, suspendă judecarea apelului.

Fără cale de atac.

Pronunțată în ședință publică, azi, 22.11.2018.

Președinte,

Judecător,

Grefier,

Red./Tehn.
Ex./.....